

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการวางแผนกำลังคนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนกำลังคนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 166 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 118 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเปิดตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 5% (พรณี ลีกิจวัฒนะ, 2553, หน้า 72) เทียบสัดส่วนของประชากรแล้วสุ่มอย่างง่าย จำนวน 118 คน

1.2.2 กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ โดยเทียบกับประชากร

1.2.3 จับฉลากเลือกผู้บริหารสถานศึกษาให้ได้ตามจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 53) ดังแสดงตัวอย่างในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

พื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2	จำนวนโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อำเภอบางซ้าย	16	16	11
อำเภอบางไทร	26	26	181
อำเภอบางบาล	22	22	16
อำเภอบางปะอิน	29	29	21
อำเภอผักไห่	20	20	14
อำเภอลาดบัวหลวง	25	25	18
อำเภอเสนา	28	28	20
รวม	166	166	118

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหากระบวนการวางแผนกำลังคนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ขนาดสถานศึกษาที่ผู้บริหารปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา และวิทยฐานะ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาการวางแผนกำลังคนของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการวางแผนกำลังคน จำนวนทั้งสิ้น 66 ข้อ แบ่งเป็น 7 ด้าน คือ

1. การเก็บข้อมูลกำลังคน จำนวน 6 ข้อ
2. การพยากรณ์อุปสงค์กำลังคน จำนวน 9 ข้อ
3. การพยากรณ์อุปทานกำลังคน จำนวน 6 ข้อ
4. การวิเคราะห์การใช้กำลังคนให้มีประสิทธิภาพ จำนวน 9 ข้อ
5. การพยากรณ์ปัญหาการใช้กำลังคน จำนวน 12 ข้อ
6. การจัดทำแผนกำลังคน จำนวน 19 ข้อ
7. การนำแผนไปปฏิบัติ ตรวจสอบ และประเมินผล จำนวน 5 ข้อ

โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดค่าคะแนนของช่องน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้ คือ

- 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติที่มากที่สุด / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติที่มาก / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติที่น้อย / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแนวทางการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนกำลังคนของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบและปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ดูในรายละเอียดในภาพผนวก ข. หน้า 215)

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามการศึกษาสภาพและปัญหาการวางแผนกำลังคนของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีขั้นตอนการดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ

3.1 ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการวางแผนกำลังคน เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.2 ดำเนินการสร้างข้อคำถามโดยพิจารณาจากการศึกษาค้นคว้าและนิยามเชิงปฏิบัติการ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง

และเหมาะสมของข้อคำถาม ภาษาที่ใช้และการจัดรูปแบบการพิมพ์ แล้วนำมาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์

3.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ดังมีรายนามปรากฏในภาคผนวก ก. หน้า 193) ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ คือ

3.3.1. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา

3.3.2. มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาหรือบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.3.3. มีวุฒิการศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาโท

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาฝ่ายบริหารงานบุคคล 1 ท่าน ผู้อำนวยการโรงเรียนวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก 2 ท่าน และผู้อำนวยการโรงเรียนวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of itemobjective congruence) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา และครอบคลุมเนื้อหา ซึ่งใช้เกณฑ์การตัดสินใจว่า คำถามที่คงไว้นั้น ควรมีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.50 สำหรับการศึกษานี้ แบบสอบถามสภาพและปัญหาการวางแผนกำลังคนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีค่าความตรงทุกรายการ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง คือ 1.00 (ดังมีรายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ค. หน้า 201)

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่มีคุณสมบัติเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ท่าน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 132-133) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 (ดังมีรายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก จ หน้า 209)

3.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้ว ปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือคือ แบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามพร้อมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่กำหนดไว้ คือ 118 ชุด ในระหว่างวันที่ 15 - 28 ธันวาคม พ.ศ. 2557 โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยได้ติดตามขอรับแบบสอบถามกลับคืนจากผู้บริหารสถานศึกษา ในระหว่างวันที่ 16 - 30 ธันวาคม พ.ศ. 2557 ด้วยตนเอง ซึ่งได้ครบสมบูรณ์ทุกฉบับ นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ได้แก่ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe's method) ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติ ความถี่และร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์สภาพและปัญหาการวางแผนกำลังคนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)จากนั้นนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549, หน้า 76-77)

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 สภาพการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการวางแผนกำลังคนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาที่ผู้บริหารปฏิบัติงานและระดับการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) โดยกำหนดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

5.4 วิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการวางแผนกำลังคนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติ การวิเคราะห์ความแปรปรวน Analysis of Variance (ANOVA) โดยกำหนดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในกรณีที่พบความแตกต่างผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe's method)